

**Силабус навчальної дисципліни
«ЗАПОВІДНА СПРАВА»**

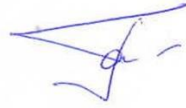
Галузь знань: 10 Природничі науки
 Спеціальність: 101 Екологія
 Освітня програма: Екологія
 Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
 Курс: 3
 Семестр: 6

Факультет	Природничо-географічний
Кафедра	Хімії, екології та методики їх навчання
Викладач(-і)	ПІБ: Совгіра Світлана Василівна Посада: професор кафедри хімії, екології та методики їх навчання E-mail: sovginasvitlana@gmail.com
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	6/180
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (34 год.), лабораторні (56 год.), самостійна робота (90 год.)
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є необхідною умовою освітнього процесу, базується на недопущенні практик списування, плагіату, фабрикації. Академічна доброчесність регламентується Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Документи стосовно академічної доброчесності (про запобігання та виявлення академічного плагіату, про курсові роботи, етичний кодекс здобувачів вищої освіти тощо) наведені на сторінці ДОКУМЕНТИ та ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту УДПУ: https://udpu.edu.ua/.</p> <p>Відвідування занять. Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу вищої освіти не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання. При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі вищої освіти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE: https://dls.udpu.edu.ua/. Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки.</p> <p>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти має можливість за власної ініціативи самостійно підготувати доповідь відповідно до тем робочої програми: лекційних, лабораторних занять на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою тематикою дисципліни, або поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем, або дотичних тем; самостійно вибирати тему доповіді використовуючи літературний фонд наукової бібліотеки університету, Інтернет мережі з творчою обробкою отриманої інформації.</p>
Що будемо вивчати?	Науково-теоретичні засади заповідної справи. Організація заповідної справи в Україні. Пан'Європейська екомережа.
Чому це треба вивчати?	Курс дисципліни спрямований на вивчення питань збереження і відновлення біологічного і ландшафтного різноманіття. Крім того дисципліна дає здобувачам вищої освіти не тільки знання, а й вміння проводити дослідження територій на предмет виявлення цінних для заповідання об'єктів (в процесі підготовки індивідуальних і науково-дослідних завдань), а також вміння і навички проводити дослідження заповідних об'єктів (в процесі проведення навчальної практики).
Яких результатів можна досягнути?	Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із

	<p>застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>Брати участь у розробці та реалізації проєктів, направлених на оптимальне управління та поведження з виробничими та муніципальними відходами.</p> <p>Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проєктів.</p> <p>Уміти здійснювати природоохоронну, науково-дослідну роботу на заповідних територіях та об'єктах</p> <p>Брати участь у моніторингу навколишнього природного середовища на заповідних територіях та об'єктах.</p>
Як можна використати набуті знання та уміння?	<p>Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>Знання та розуміння теоретичних основ оптимальності використання заповідних територій та об'єктів у природоохоронних, науково-дослідних, рекреаційних цілях та для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.</p>
Зміст дисципліни	<p>Заповідна справа як навчальна дисципліна: зміст, мета і завдання</p> <p>Науково-методологічні засади заповідної справи</p> <p>Класифікація природно-заповідних територій та об'єктів</p> <p>Геоекологічні підходи в організації природно-заповідних територій</p> <p>Формування мережі природно-заповідних територій</p> <p>Червоні книги в системі збереження біоландшафтного різноманіття</p> <p>Заповідна справа як галузь міжнародної природоохоронної діяльності</p> <p>Нормативно-правові засади створення та проєктування територій та об'єктів природно-заповідного фонду України</p> <p>Території та об'єкти загальнодержавного значення в Україні: Природні заповідники. Біосферні заповідники. Національні парки</p> <p>Природоохоронні території та об'єкти в Україні: регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища</p> <p>Штучно створені території та об'єкти природно-заповідного фонду України: ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва</p> <p>Природоохоронна діяльність на територіях і об'єктах природно-заповідного фонду України</p> <p>Економічні аспекти управління природно-заповідним фондом України</p>
Обов'язкові завдання	<ul style="list-style-type: none"> - збереження унікальних і типових ландшафтів, генофонду рослинного і тваринного світу, сприяння відродженню і збагаченню відновних природних ресурсів, а також природних і близьких до природних ландшафтів; - створення бази для наукових досліджень еталонних природних комплексів з метою розроблення наукових основ охорони природи, раціонального природокористування, вирішення складних проблем оптимізації взаємодії природи і суспільства; - моніторинг стану довкілля; - підготовка висококваліфікованих кадрів природознавців, сприяння екологізації освіти і виховання.
Міждисциплінарні зв'язки	<p>Природоохоронне законодавство та екологічне право, загальна екологія та неоекологія, охорона природи, агроекологія, екологія водних ресурсів.</p>
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мудрак О. В. Заповідна справа - Херсон : Олді-плюс, 2020. - 639 с. 2. Кравченко О. О., Міщенко М. С., Резніченко І. Г. Історико-культурні, природно-заповідні та лікувально-оздоровчі об'єкти Черкащини крізь призму інклюзивного туризму: довідник - Умань ,2020. - 218 с. 3. Совгіра С. В., Миколайко В. П., Гончаренко В. Г., Душечкіна Н.

	<p>Ю.Технологія виявлення та методика створення нових заповідних об'єктів відповідно до регіональної специфіки -Умань, 2019. - 341 с.</p> <p>4. Совгіра С. В., Миколайко В. П., Гончаренко В. Г., Душечкіна Н. Ю. Систематизація регіональних екомереж та перспективних заповідних територій Південно-Бузького меридіонального екологічного коридору - Умань : Сочінський М. М., 2018. - 478 с.</p> <p>5. Гончаренко Г. Є., Совгіра С. В. Словник-довідник сучасних екологічних та природоохоронних термінів-Умань: Візаві, 2016.- 66 с.</p>
Поточний контроль	Виконання завдань лабораторних робіт, тестування, ІНДЗ.
Підсумковий контроль	Екзамен.

Розробник

Світлана СОВГІРА